

Szabadság

2009. szeptember 19.

Fizikatanítás tartalmasan és érdekesen

■ SZERZŐ: DVORÁCSEK ÁGOSTON

Lelkes fizikatanárok gyűltek össze

Ezen a címen rendezett nemzetközi szemináriumot Budapesten az ELTE TTK Fizika Doktori Iskolája augusztus végén. A rendezvény főszervezői, Tél Tamás, Juhász András és Tasnádi Péter professzorok nemcsak magyarországi szakembereket hívtak meg, hanem a térség magyarul oktató pedagógusait is. A több mint száz

résztevő egyharmada határontúli pedagógus volt, jó részük fiatal doktorandusz. A szeminárium célja felhívni a figyelmet arra, hogy a természettudományos oktatás válságban van, ez kiváltképpen érvényes a fizikára. A konferenciát Pálinkás József akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke nyitotta meg, aki szerint a természettudományok elsajátításának alapja a minőségi szakemberképzés: „A természettudományi ismeretek minőségi oktatása azért fontos, hogy gondolkodni tanítson, és segítsen megérteni a világot” – mondta.

Plenáris előadás következett, amelyen Németh Judit akadémikus *Német László és a természettudományos oktatás* címmel ismertette édesapja pedagógusi tevékenységét. Ezután magyarországi, erdélyi, felvidéki, délvidéki és kárpátaljai tanárok számoltak be a fizikatanítás, illetve a magyar nyelvű fizikatanár-képzés helyzetéről. Megtudhattuk, hogy az elszakadt területeken csak Erdélyben folyik még magyar nyelvű fizikatanár-képzés, sőt, itt nálunk még nem olyan drámai a helyzet, mint Magyarországon, ahol az ELTE idén csak két fizika szakos tanárhallgatót vett fel mesterképzésre, a szegedi egyetem pedig hármat.

hallgató nagy része az első három év után nem akar tanár lenni. Véleménye szerint sürgősen ki kellene venni a tanárképzést a bolognai rendszerből. Érdekes volt Balogh Vilmos regensburgi tanár beszámolója, *A fizikatanítás útkeresése Németországban* címmel. Megtudhattuk, hogy a német diákok kétharmada nem érettségizik, hanem mesterséget tanul. Ő is megemlítette a bolognai rendszert, ezt ugyanis a volt NSZK egyetemei nem karolták fel, csak a keleti területeken divat. Halkan tette fel a kérdést: miért vesz át Kelet-Európa tengerentúli mintákat, amikor a közelben is van bevált modell? Juhász Péter kifejtette, hogy a természettudományos oktatás keretei szűkülnek, feltételei romlanak, ezért a fizikatanárok többsége kiábrándult és elkeseredett. Megoldásként osztályszociális és szakmai összefogást ajánl, a tantervi és módszertani újítások mellett el kellene érni, hogy a természettudományok iránt elhivatott tanárok számára vonzóvá váljék az oktatói pálya. A konferencia második napján a következő részlegekben tartottak kiselőadásokat: Komplexitás, Környezetfizika, A 20. század fizikája és Új utak keresése (bővebben a: <http://www.fiztan.extra.hu/konferencia/> címen). Nagy figyelem kísérte Néda Zoltán kolozsvári professzor plenáris előadását, amelyben meglepő szinkronizációs folyamatokat mutatott be. Délután kerekasztal-megbeszélést is tartottak, ennek témája a tehetséggondozás volt. Tellmann Jenő erdélyi kollégánk két fontos szempontra tért ki: 1. Ne féljünk a matematikától! 2. Ne féljünk nehéz kérdéseket feltenni a diákoknak! Máthé Márta marosvásárhelyi tanár arról számolt be, hogyan sikerült kivinni a fizikát a természetbe, ahol a diákok lefényképezték a bemutatott kísérleteket, és utólag vetített bemutatók segítségével rögzítették ismereteiket. Harmadik napon két témakörben hangzottak el kiselőadások: a Tehetséggondozás, illetve Tartalmasan és érdekesen szekciókban. Örömmre szolgált, hogy nagyenyedi zöngéje is volt az utolsó napnak, Jarosievitz Zoltán nálunk tanult és tanított, lánya, dr. Jarosievitz Beáta is nagyenyedi vendiák, Vörös Alpár, a kolozsvári Apáczai-líceum igazgatója pedig nagyapja, Vita Zsigmond közvetítésével kapott egy kicsit a Bethlen-szelleméből. A konferencia utolsó akkordjaként megpróbáltuk összefoglalni: mit tehetünk? Néhány gondolatot idézek a következtetésekből: folytatni kellene az ilyen jellegű megbeszéléseket, jó lenne átmenni a határon túlra is, nem ártana más nyelven oktató tanárokat is mozgósítani, támogatni kellene a magyar nyelvű tanárképzést olyan környező országokban, ahol ez megszűnt, egységesíteni kellene a magyar fizikai szaknyelvet stb. Ha nem teszünk valamit, talán nemsokára a kolozsvári egyetemen is megismételhetjük, amit Szegeden tettek. Ott ugyanis idén egyetlen kémia-fizika szakos végzett, és kéznyomát gipszben örökítették meg, mert valószínűleg még hosszú ideig nem lesz ilyen szakos hallgatójuk.